

Tűsarkú

A Szent Márk tértől nem messze álló egyik palota előterében pillantott meg. Meglepődött, hiszen még csak nem is remélte a találkozást, magam viszont a legapróbb részletekig megterveztem azt. És még pazar ürüggyel is rendelkeztem, hiszen éppen ő hívott meg a facebookon keresztül, egyike voltam a témérdek internetes ismerősének.

– Hát te itt? – kérdezte.

– Érted jöttem – feleltem és rámosolyogtam, azután pedig komoly hangon hozzátettem: Meggyőztem a szerkesztőmet, hogy térítse meg az útiköltségemet. Írok majd egy beszámolót, a kiállítást ugyanis nagyon érdekesnek találtam.

– Kitűnő, bemutatlak az alapítványunk vezetőjének.

– Megköszöném... Mikor futottunk össze utoljára mi ketten?

– Valamikor télen, azt hiszem.

– Igen, valószínűleg tényleg akkortájt.

Februári vasárnap volt, Enrico fekete BMW-jével közelítettük meg a barcolai teret, ahová ebéd utáni tengerparti sétára indultunk. A feszültség már a közlekedési eszköz megválasztása körül megnőtt, a legharsányabb Antonella volt, aki a bátyjának egész úton szemrehányásokat tett és folyton azzal nyaggatta, hogy miért jöttünk autóval, amikor a tömegközlekedést is használhattuk volna, az ugyanis környezetbarátabb és parkolási nehézségeink sem lennének.

A sofőrnek magasan a contovellói meredély tetején kellett helyet keresnie, ahová a férfiak közötti szolidaritás jegyében én is elkísértem. De hiába, tőle is megkaptam, hogy olyan helyen kénytelen hagyni a kocsiját, ahol sérülés érheti azt.

– Talán mégiscsak jobb lett volna busszal jönnünk – szúrtam oda neki finom mosollyal, ő meg csak rosszkedvűen összevonta a szemöldökét.

– Ilyen derült napon szinte kötelező elsétálnunk a Miramare-kastélyhoz – jelentette ki Antonella.

Kézen fogtam, elindultunk. A másik kettő lemaradozott. Yuliya magassarkúja nem volt a legmegfelelőbb viselet, hogy a gránitkockákból kirakott rakparton járjon vele.

– Enrico azt mondta nekem, hogy Yuliyát figyelmeztették a munkahelyén, a művészeti alapítványnál – folytatta Antonella –, hogy ne járjon tűsarkúban dolgozni, mert a lépékdése zavarja a munkatársakat. Nos, ez a nő egy szent a maga nemében, hogy elviseli a párját. Triesztből minden nap elvonatozik Velencébe csak azért, hogy együtt lakhasson a férjével. Két óra vasúton. Ő meg ilyen csúnyán bánik vele. Egykor velem is épp így viselkedett. Mindig megalomániás volt. Anyuci kisfia.

Sóhajtottam. Antonella családja nem volt túlzottan az ínyemre, az anyja vasárnapi ebédjein csak kötelességtudatból vettem részt, hogy az özvegynek legalább heti egy napját megszépítsük. Addig a napig sem tudtam elfeledni az anyósom megjegyzését. Ez a nem sokkal korábbi február 10-éhez kötődött, amely a foiba-gyilkosságok¹ áldozatainak és az olasz exodusnak az emléknapja². Véleménye szerint az én őseim voltak a hibásak azért, hogy a családjával el kellett hagyniuk isztriai szülővárosukat, amelyet 1945-ben foglaltak el a titoisták és azután elkezdtek vegzálni a lakosokat.

– Minden éjszaka szétépték apám halászhálóit – panaszkodott.

Enrico ekkor rosszmájúan felröhögött, Antonella félrenézett, Yuliya pedig azt sem tudta, miről van szó. Ukrajnából érkezett, ezért nem ismerte a trieszti torzsalkodásokat.

A városi lokálban a délutáni teázás során köhögni kezdtem, nyilvánvalóan megfáztam. Isten tudja, hogy az immunrendszerem meggyengüléséhez nem járult-e hozzá a stressz, amit az utóbbi időben az egész fogadott rokonságom okozott nekem. Minden vasárnap az anyósomnál elköltött ebéd után együtt eljártunk sétálni és ittunk is valamit. Igyekeztem

felmelegíteni magam a mézes teával, Enrico pedig fontoskodott, hogy a Triesztben kapható legkiválóbb cabernet sauvignont issza. Eközben szemmel láthatóan elég jól megfedkezett a tényről, hogy a szőlőt karsztvidéki szlovén vagy friuli kezek nevelgették.

– Lázás vagyok – mondtam másnap Antonellának, mielőtt elindult a munkahelyére. – Így jártam, az idei filmfesztivál elúszott. Jövőre beoltatom magam influenza ellen.

– De hiszen tudod, hogy az oltás káros és amúgy is a multikat támogatod vele.

Vegán étrendje sok minden egyébbel is járt, többek között meg volt győződve arról, hogy egészséges életmóddal valójában minden kórságot elkerülhetünk.

– Élj egészségesebben, mondj le a húsról, meg a cukorról és minden oké lesz. Nézz meg engem, most sokkal jobban érzem magam.

– Kérlek, vegyél nekem a patikában egy doboz aszpirint – fordultam hozzá, miközben búcsúzkodott.

– Menj csak magad érte abba a méregraktárba – szolt vissza és becsukta maga mögött az ajtót.

Ezúttal ezt zokon vettem. Tényleg magamnak kellett kivánszorognom az utcára gyógyszerért, még szerencse, hogy a patika éppen a lakásunk alatt volt. Mire estére visszatért, már ő is berekedt.

– Kérsz egy aszpirint? – kérdeztem.

Hallgatott. Rosszkedvű volt. Tökéletesen egyívásúak voltak a bátyjával, habár ezt a világeért sem akarta elismerni. Ha valami nem a tervek szerint alakult, egyikük sem bírta sokáig cérnával.

– Hm, én is lázas vagyok – állapította meg, amikor a hóna alól kihúzta a hőmérőt.

– Prima, akkor gondoskodhatunk egymásról pár napig.

– Hiszen látom, hogyan gondoskodsz te az egészségedről. Minden lehetséges disznóságot magadba dobálsz.

– Neked pedig az egészséges életmód nyilvánvalóan nem segít túl jól elkerülni a betegségeket.

Erre még inkább felkapta a vizet. Kiborult és elkezdett szidalmazni.

– Anyámnak igaza van, amikor azt mondja, hogy az erdőben bujkáló *družbe* elvtársak igazi barbárok voltak. Fosztogatták a házakat, megerősakolták a nőket. Látszik rajtad, hogy az ő vérük folyik az ereidben. Ízlik neked a véres hús, élvezkedsz a betegségekben, szégyelled magad!

– Ide figyelj, ha így akarsz élni, akkor csomagolj össze és menj! A lakás az enyém és itt nem vagyok hajlandó ezt eltűrni. Hiszen még a vegánságodat is alig viselem el, két külön vacsorát kell főznünk, még saját hűtőt is szereztél magadnak. A békesség kedvéért hallgattam, ettem a gezemicéidet, de most már elég!

– Betegen dobsz ki az utcára? – vont kérdőre patetikusan.

– Enrico jöjjön el érted és költöztessen vissza anyádhoz. Komolyan gondolom.

Másnap Enrico tényleg eljött érte a fekete BMW-jével. Amikor megláttam a lakásajtó előtt, felszólítottam, várakozzon kint.

– Mit tettél? Eljutott az agyadig, hogy össze fog omlani? Nézd, hogyan könnyezik és szipog. Amikor megismertünk, azt hittük, rendes ember vagy.

Hallgattam. Antonella eközben az ajtó elé cipelte a holmiját.

– Isten veletek és üdvözlöm anyátokat. Te meg inkább törődj Yuliyával – mondtam és rájuk csaptam az ajtót.

– Átkozott *ščavo*³, mőresre tanítalak még! – üvöltötte és elkezdte ököllel verni a lakásajtót.

A következő napokban kezdtem egyre jobban érezni magam. Enricónak nem volt se híre se hamva. Nem várt meg a ház előtt, hogy elagyabugyáljon, és a lakótömb előtt leparkolt robogómban sem tett kárt.

– Megkérdezhetem, hogy telt a következő vasárnapi ebéd, amikor már nem voltam közöttetek? – érdeklődtem Yuliyától, amikor a hivatalos esemény végeztével egy pillanatra a palotából kiléptünk a csatornához.

– Ah, fuldokolt a könnyektől, mert elhagyta. Az anyja meg azt mondta, hogy csak van valami jó abban, hogy megszabadult ettől a *ščavótól*, aki nem értette meg.

– Hogy én nem értettem meg? Ő lett egyre türelmetlenebb.

Néhány pillanatra elhallgattunk.

– És mi van veletek, Enricóval?

Hülyének tettettem magam. Már egy hónappal azelőtt kiszúrtam, hogy megváltoztatta az állapotát a facebookon.

– Nem vagyunk együtt. Amíg csak kellemetlenkedett, még valahogy megvoltunk. De, amikor a számítógépén megtaláltam a levelezését egy nőcskével, nyilvánvalóvá vált számomra, hogy megcsal. Összecsomagoltam.

– Ma mész vissza Triesztbe? Elmegyünk együtt a Santa Lucia állomásig?

– Lehet róla szó, de lassabban kell majd lépned.

És tényleg, ezúttal is túsarkú cipő volt rajta.

Mukics Dusán fordítása

Jegyzetek:

¹ A foibák mély, természetes karsztvidéki víznyelők, ezekbe dobták olasz nemzetiségű áldozataikat a jugoszláv partizánok és az állambiztonsági szervek a második világháború második felében, illetve közvetlenül a háború után.

² 1947. február 10-én írták alá a második világháborút lezáró párizsi békeszerződéseket, amelyek értelmében Olaszország Jugoszlávia javára lemondott Júliai Krajináról, Isztriáról, a Kvarner-öbölről és Dalmácia bizonyos részeiről. Az 1960-as évekig a becslések szerint mintegy 200-300 ezer isztriai és dalmát olasz emigrált a jugoszláv területekről.

³ Sértő megjelölés a szlovénekre trieszti olasz nyelvjárásban. Eredete: schiavo – „szláv, szolga”.

Újraindult a Rom Som folyóirat

Újraindult a *Rom Som*, ezzel kezdte a folyóirat bemutatását a *Szentandrásy István Roma Művészeti Galériában* Nagy Gusztáv főszerkesztő, író, költő, műfordító. Szerkesztőtársai Szolnoki Csanya Zsolt és Brém Nagy Ferenc. A folyóirat kiadója a *Roma Galéria Egyesület*. A bemutatón elmondták, hogy a *Magyar Kultúráért Alapítvány* támogatásának köszönhetően jelenhet meg újra a folyóirat, egyelőre hat hónapig. Nagy Gusztáv elmondta, hogy ma pontosan ugyanazok a céljai a folyóiratnak, amik mindig is voltak: fórumot teremteni a roma irodalmároknak, hiszen kevés a publikálási lehetőségük. De romákat érintő tudományos írásokat is közölnek, a képzőművészekről, zenészekről, színészekről, a színházakról sem feledkeznek meg. A lap 500 példányban jelent meg, eljut a Keresztény Roma Szakkollégiumokba, egyetemekre, középiskolákba és tanodákba.

